

Sikertelen „főpróba“ Órmezőn

249

ADALÉKOK EGY LAKÓTELEP VAJÚDÁSÁHOZ

A tetőről a teljes budapesti körpanorámát isszák be a pillanatok. Látni a Kamaraerdőt és a Gellérthegyet, a tv-tornyot és a Dunát, Zuglót és Csepelt. Budapest délnyugati csücskén, a Kelenföld szomszédságában, a hajdan keserűvízforrásairól ismert Órmezőn vagyunk, ahol most vajúdik a főváros legifjabb lakótelepe.

Mi van a háztető alatt?

Valóságos mini Kelenföld, 1975-ig, mire teljesen felépül, 10–12 ezer embernek ad otthont. Pillanatnyilag azonban csak egyetlen, tízeletes lakóház meredezik a magasba, annak tetejéről gyönyörködünk a főváros szépségeiben. Papp József építészvezető 40 méter magasságban szavaival telepíti be az új városnegyed ma még üres területeit. — ... Ott a Kelenföldi pályaudvar mentén sávházak, amott a Neszmélyi út szomszédságában toronyházak, a Boldizsár úttól pedig idébb 200 férőhelyes óvoda, 24 tantermes iskola, ABC áruház, orvosi rendelő kap helyet.

Minél lejjebb lépegetünk a tetőről a lépcsőházban, annál erősebbé válik a kép. A másfél és két és fél szobás, loggiás, napfényfürdő, minden komforttal készülő lakásokban most még asztalosok, hegesztők, festők, tapétázók, villany- és vízszerek, üvegezők sokasága serénykedik. *Hogy júniusra 130 család — Órmező ötszáz leendő őslakosa — beköltözhessen. A ház környékén a megszokott kép: toronydaruk, vasbeton, kábelek, csövek, deszkák, huzalok, buckák és a felvonással járó minden rendtelenség. Ami feltűnő: a hetek-hónapok óta tartó szárazság ellenére a hatalmas térséget átszelő felvonulási utak bokáig szárazkák az embert.*

— Mi is kínlódnak a szállítással ezen az agyagos talajon, dőmpereinket összetörök a kátyúk. Sajnos az utakat nem készítették el számunkra. És még sok mást sem...

Az építésvezetés kora reggeli első „vendége” panasolja ezt, az órmezői lakótelepet megteremtő Budapesti Lakásépítő Vállalat vezérigazgatója, *Tátrai József*. — Már tavaly 512 lakást kellett volna építenünk, de a *kiviteli tervdokumentációkat részletekben, folytatásokban, késve kaptuk*. Hogy valamennyire mégis teljesítsük tervünket, a rendelkezésekkel ellentétben, szerződés nélkül láttunk munkához. A mai napig is így „gyötörjük” magunkat, a járulékos létesítményekhez még most sincs dokumentáció...

— *Kaphatnánk valami örvendetesebb nyilatkozatot is?*

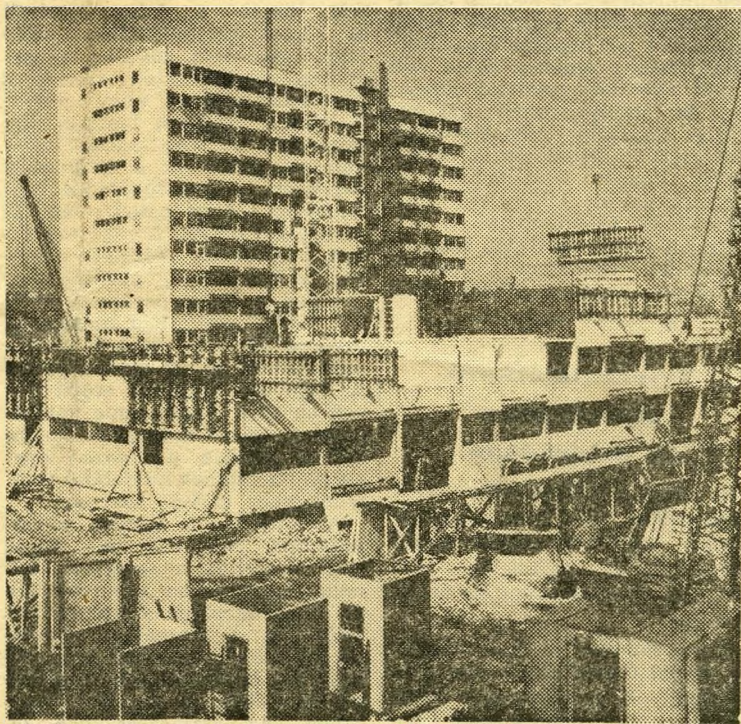
— Háromszáz emberünk dolgozik itt, az anyagellátás kifogástalan, *ha török, ha szakad, az idén öt 10 emeletes lakóházat átadunk*.

A beruházók nem ilyen derülátók. Arról nem szólva, hogy legkevésbé sem a tervdokumentáció késedelmes átadásában látják az építkezés elhúzódásának okát.

Kilátás sincs a kilátásra

Ha a tízeletes lakóház lapos tetejéről is oly szép panorama tárulkozik a szemlélő elé, elképzelhető, milyen nagyszerű kilátás nyílna majd a tervezett — 16, 18 és 22 emeletes — toronyházakról. A baj az, hogy egyelőre — maradunk a szohaszózatnál — még *kilátás sincs* ezekre az órmezői felhőkarcokra. A budapesti lakásépítők ugyanis feleslegesnek vélik új tervek alapján felépíteni azokat. Az indok: a józsefvárosi, Tömő utcai toronyházak technológiája a „kis-ujjúkban” van, *gyorsabb, könnyebb, gazdaságosabb*, ha azokat Órmezőre kopírozzák, mint új tervek alapján újfajta toronyházakat felhúzni.

Ezzel kapcsolatban a beruházónak édesmindegy a megoldás, az a fő, hogy a lakások száma a ter-

Pedig milyen szép ez az első tízeletes!

(Kéri Dániel felvétele.)

vezett maradjon. A BUVÁTI — amely feltehetően nem szívesen hagyja kárba veszni a toronyházak tervezésére fordított időt, pénzt, energiát — és a fővárosi tanács városrendezési főosztálya azon a véleményen van: a Tömő utcai tipusház nagyobb alapterületet foglal el az eredetileg kijelölt helynél, zömök formájuk esztétikailag sem illik bele a leendő órmezői városképbe. *Nos, ha valóban csak ezek a kifogások merülnek fel, akkor hosszas mérlegelés nélkül is egyértelműen az építőállatnak kell igazat adni, s a vitát ennek alapján a legsürgősebben lezárni.*

Víz is, villany is kellene

Most pedig egy kis nyomozás avégett, hogy lesz-e ivóvíze, meleg víze, világítása, közértje az új lakótelepre júniusban költöző 130 családnak, s az év végéig „honfoglaló” további kétezzer embernek.

Amikor három éve program-egyeztetésre ültek össze Órmező bábái, a Vízműveknek nem volt lényeges észrevétele. Most annál több. — *Három évvel ezelőtt nem kaptunk pontos tájékoztatást Órmező vízigényéről* — mondja a Vízművek főmérnöke. — Másrészt azóta a tervezett fejlesztéseink közül soknak — például a gellérthegyi tározónak — a halasztására kényszerültünk, s ez az új lakótelep ellátását is hátráltatja. Végül: Órmező is Kelenföldön keresztül kapja a vizet, márpedig a kelenföldi lakótelep tovább bővíti, jöllehet, már tavaly nyáron is vízgondokkal küzdött. Ilyen körülmények között erősen kétséges, *hogy jut-e elegendő ivóvíz Órmezőre, amely a dél-budai vízhálózat végén épül ki*. Megoldást csak is egy új, a Petőfi-hídon fektethető 800 milliméteres vezeték építése hozhatja, erre azonban pillanatnyilag nincsenek anyagi lehetőségeink.

Szó, ami szó: épült már a fővárosban lakótelep iskola, óvoda, bölcsőde, üzlet nélkül, de legalább vízzel egyik sem volt hiány. *A fővárosi tanácsnak mielőbb gondoskodnia kellene arról, hogy Órmező ilyen értelemben ne legyen kuriozum.*

Lesz-e *villanyvilágítása* a júniusi 130 családnak? Még néhány nappal ezelőtt sem volt megnyugtató erre a válasz. Az eredeti tervek szerint a IV-es jelű épületet adták volna át először az építők, abban van a lakónegyed ellátását biztosító transzformátor. Csak-hogy ez az épület a késő ősznél előbb aligha készül el, a III-as jelű épületet jóval előbb vehetik birtokba a lakók. Így hát jobb híján a nyáron költözőknek azt a villamos energiát „kölcsönzik”, amely az építők felvonulási házához, a telepet világító reflektorokhoz való. *Ez a különös „szolgálá-*

ti áram” igencsak rossz fényt vet az előkészületekre.

Szerződés, terv, engedély kerestetik

A távfűtés — sajnos híven a régi rossz hagyományokhoz — késve készül el. Hogy a beruházás előkészítetlensége, a Fővárosi Távfűtő Művek, avagy objektív okok miatt, ezt kideríteni hetekig tartó ankétokon is nehéz lenne. A lényeg az, hogy ismét csak ideiglenes kazánoknak kell majd kiegészítenie a bajból a lakókat. Pillanatnyilag egy kazán van, ezzel a Távfűtő Művek sokáig nem volt hajlandó vállalni a melegvíz-ellátást. *Szerződés most sincs*, de szóbeli nyilatkozat már történt arra vonatkozóan, hogy az őszel lefektetik a távhő-gerincevezetékét, addig pedig a meglévő kazánal szolgáltattak meleg vizet.

Mint ahogy arra sem, hogy várhatják-e az órmezéiek másfél éven belül a telefont. A postánál csak most folynak a tervezőmunkák, a kis alközpontot abba a sávházba kívánják berendezni, amelynek ma még — az alapozása sem készült. Papíron van — illetőleg ott sincs — az 1200 négyzetméteres lakótelepi üzletház is; még a kiviteli terve sem várható június közepénél előbb. A lakás-kiviteli papírt kezükben szorongató órmezéiek *már azzal is ki-egyeznének, ha az — eredetileg a kerület más pontjára tervezett — ideiglenes barakk-közért időre elkészülne*. Még szerencse, hogy Órmező és Kelenföld között kitűnő a közlekedési kapcsolat, így hát némi utaztatás árán ugyan, de bevásárolhatják majd a szükséges „spájzolni valót”.

Viták után kapkodás

Nincs... egyelőre... szükség-megoldás... késik... átmenetileg... hiányzik... ideiglenes — ezek a minduntalan visszatérő szavak röpködnek Órmező fölött. A lakótelep építésének nem használt, hogy 1969-ben az eredetileg tervbe vett segédüzemi panelek gyártásától, szállításától az ipar visszalépett, emiatt mindent vegyes építési technológiára kellett áttervezni, s az egyszer már jóváhagyott beruházási programot 1970 decemberében másodszor is jóvá kellett hagyni. A tervdokumentációk késedelme, az építési engedélyezések huzavonája, a kivitelezői feltételek miatti viták aztán végképp oda vezettek, hogy a tekintélyes késéssel épülő falak mellé az érdekelték most kapkodva próbálják megteremteni mindazt, ami a lakók számára oly fontos a beköltözéskor.

Mini Kelenföld főpróbája nem volt szerencsés. *Mindent meg kell tenni, hogy az előadás annál sikeresebb legyen.*

Fekete Gábor